

Σχολιασμός και Αποτίμηση των Θεμάτων του μαθήματος «Οικονομία» της Ομάδας Προσανατολισμού Σπουδών Οικονομίας και Πληροφορικής ΓΕ.Λ. 2026

Γενική Εκτίμηση

Τα θέματα της Οικονομίας Προσανατολισμού των Ημερήσιων και Εσπερινών ΓΕΛ 2026 παρουσιάζουν σαφή δομή, επιστημονική συμβατότητα με την εξεταστέα ύλη και κλιμακούμενο βαθμό δυσκολίας. Καλύπτουν βασικές ενότητες της εξεταστέας ύλης, συνδυάζοντας τη θεωρητική γνώση, την αλγεβρική επεξεργασία, την αριθμητική εφαρμογή και τη διαγραμματική απεικόνιση οικονομικών σχέσεων.

Η επιτυχής ανταπόκριση των υποψηφίων απαιτούσε ουσιαστική κατανόηση και πολύ καλή γνώση της θεωρίας, μεθοδολογική ακρίβεια, προσοχή στη λεπτομέρεια και ικανότητα εφαρμογής των οικονομικών εννοιών σε σύνθετα δεδομένα. Η κλιμάκωση των ερωτημάτων επέτρεπε την αξιολόγηση τόσο της βασικής επάρκειας όσο και της υψηλής επίδοσης των πολύ καλά προετοιμασμένων υποψηφίων.

Ανάλυση ανά Ομάδα Θεμάτων

ΘΕΜΑ Α: Ελέγχει θεμελιώδεις έννοιες της μικροοικονομικής και μακροοικονομικής θεωρίας, όπως το κόστος παραγωγής, το Α.Ε.Π., ο πληθωρισμός και ο κρατικός προϋπολογισμός. Σε αντίθεση με τη συνήθη αντίληψη ότι το πρώτο θέμα λειτουργεί ως εισαγωγικό τμήμα ευκολότερης μοριοδότησης, το φετινό Θέμα Α περιλάμβανε ερωτήματα που απαιτούσαν προσεκτική σκέψη και μικρές αριθμητικές εφαρμογές. Ιδιαίτερη παιδαγωγική αξία έχει η πρόταση Α1(ε), καθώς απαιτεί τη λεπτή διάκριση μεταξύ της αποκλιμάκωσης του ρυθμού πληθωρισμού και της πραγματικής μείωσης του γενικού επιπέδου τιμών, αποτρέποντας τη μηχανική απομνημόνευση.

ΘΕΜΑ Β: Αξιολογεί τη θεωρητική κατανόηση των οικονομικών κύκλων, με έμφαση στις φάσεις της ύφεσης και της ανόδου ή άνθησης. Χαρακτηρίζεται από αυξημένο βαθμό δυσκολίας καθώς απαιτεί πολύ καλή γνώση της θεωρίας, με έμφαση και προσοχή στη λεπτομέρεια, ακριβή διατύπωση και σωστή χρήση των οικονομικών όρων. Η ζητούμενη διαγραμματική απεικόνιση στο Β1(β) ενισχύει τη σύνδεση της θεωρίας με την οπτική αναπαράσταση των οικονομικών φαινομένων.

ΘΕΜΑ Γ: Αποτελεί συνδυαστικό θέμα με κλιμακούμενο βαθμό δυσκολίας, καθώς συνδέει οργανικά έννοιες από το 1ο, το 7ο και το 9ο κεφάλαιο του σχολικού βιβλίου. Συνδυάζει την Καμπύλη Παραγωγικών Δυνατοτήτων με το Α.Ε.Π. και την ανεργία, απαιτώντας από τον υποψήφιο να αξιοποιήσει παραγωγικά το δεδομένο εργατικό δυναμικό και την κατανομή του στην παραγωγή των δύο αγαθών. Ιδιαίτερα το ερώτημα Γ4 ελέγχει ουσιαστικά την κατανόηση της υποαπασχόλησης των παραγωγικών συντελεστών και τη μαθηματική της σύνδεση με το ποσοστό ανεργίας.

ΘΕΜΑ Δ: Συνιστά το πιο σύνθετο και απαιτητικό μέρος της εξέτασης. Συνδυάζει γραμμικές συναρτήσεις ζήτησης και προσφοράς, προσδιορισμό ισορροπίας αγοράς, ελαστικότητα προσφοράς, κρατικό παρεμβατισμό μέσω ανώτατης τιμής, λειτουργία παράνομης αγοράς με «καπέλο», μετατόπιση της ζήτησης, ελαστικότητα τόξου και εισοδηματική ελαστικότητα. Ιδιαίτερα το ερώτημα Δ3 ήταν υψηλής δυσκολίας, καθώς προϋπέθετε προσεκτικό χειρισμό της ελαστικότητας ζήτησης τόξου, ακρίβεια στην αλγεβρική επεξεργασία και ορθό προσδιορισμό της νέας συνάρτησης ζήτησης. Το Δ4 αξιοποιεί την εισοδηματική ελαστικότητα, απαιτώντας ορθή οικονομική σύνδεση της μεταβολής της ζητούμενης ποσότητας με τη μεταβολή του εισοδήματος, ενώ το Δ5 ολοκληρώνει το θέμα με τη διαγραμματική απεικόνιση των συναρτήσεων και των σημείων ισορροπίας. Σε επίπεδο μορφοποίησης, η διαφοροποίηση στη γραμματοσειρά και στην τυπογραφική απόδοση του θέματος αποτέλεσε ατυχή επιλογή, καθώς σε ένα ήδη σύνθετο θέμα μπορούσε να λειτουργήσει αποσυντονιστικά για μέρος των υποψηφίων.

Συμπεράσματα και Διδακτικές Επισημάνσεις

Η επιτυχής ανταπόκριση των υποψηφίων προϋπέθετε υψηλό βαθμό θεωρητικής γνώσης, μεθοδολογικής ακρίβειας και υπολογιστικής επάρκειας. Η θεωρητική ακρίβεια αναδείχθηκε κυρίως στο Θέμα Β, ενώ η υψηλή επίδοση στα Θέματα Γ και Δ απαιτούσε συνδυαστική σκέψη, ιδιαίτερα προσεκτική αλγεβρική επεξεργασία και ορθή οικονομική ερμηνεία των ποσοτικών αποτελεσμάτων.

Η σύνδεση εννοιών από διαφορετικές ενότητες, όπως η παραγωγή, το Α.Ε.Π., η ανεργία, ο μηχανισμός της αγοράς και οι ελαστικότητες, επιβεβαιώνει στην πράξη ότι το μάθημα της Οικονομίας Προσανατολισμού πρέπει να προσεγγίζεται διδακτικά ως ενιαίο επιστημονικό οικοδόμημα και όχι ως άθροισμα αποσπασματικών εννοιών.

Παράλληλα, όμως, ο αυξημένος βαθμός απαιτητικότητας των Θεμάτων Β έως Δ αναδεικνύει έναν ουσιαστικό παιδαγωγικό προβληματισμό: η αξιολόγηση οφείλει να ισορροπεί ανάμεσα στη θεωρητική ακρίβεια, την εφαρμογή της γνώσης, την αλγεβρική επεξεργασία και την οικονομική ερμηνεία, ώστε να μην ενισχύεται ούτε η μηχανική απομνημόνευση ούτε η υπέρμετρη τεχνικοποίηση της εξέτασης.

Τα φετινά θέματα χαρακτηρίστηκαν από κλιμακούμενο και συνολικά αυξημένο βαθμό δυσκολίας, απαιτώντας προσεκτική και ορθολογική διαχείριση του χρόνου. Απευθύνονταν σε καλά προετοιμασμένους μαθητές, ενώ η δομή τους επέτρεπε την αξιολόγηση τόσο της βασικής επάρκειας όσο και της διάκρισης των πολύ καλά προετοιμασμένων υποψηφίων.

Επιπλέον, το φετινό Θέμα Α δεν λειτούργησε ως τυπικό εισαγωγικό θέμα εύκολης μοριοδότησης, ενώ το Θέμα Γ παρουσίασε αυξημένη συνδυαστικότητα για τη θέση του στη δομή του διαγωνίσματος. Η τυπογραφική διαφοροποίηση στο Θέμα Δ, σε συνδυασμό με την υψηλή απαιτητικότητά του, αποτελεί σημείο που θα μπορούσε να είχε αποφευχθεί για λόγους παιδαγωγικής καθαρότητας και εξεταστικής ηρεμίας.

Ως προς την παιδαγωγική διάσταση, το Θέμα Β, αν και επιστημονικά συμβατό με το σχολικό βιβλίο, ευνοεί σε μεγαλύτερο βαθμό την απομνημόνευση και την ακριβή αναπαραγωγή της θεωρίας, σε σύγκριση με ερωτήματα εφαρμογής, ερμηνείας ή τεκμηρίωσης. Θα μπορούσε να αποκτήσει μεγαλύτερη παιδαγωγική αξία αν διατυπωνόταν μέσα από ένα σύντομο πραγματικό ή υποθετικό οικονομικό σενάριο, όπου οι μαθητές θα καλούνταν να αναγνωρίσουν τη φάση της ύφεσης ή της ανόδου/άνθησης και να τεκμηριώσουν την απάντησή τους με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της.

Συνολικά, η εικόνα των φετινών θεμάτων ενισχύει το παιδαγωγικό, διδακτικό και επιστημονικό επιχείρημα υπέρ της ενίσχυσης της γνωστικής συνέχειας στην Οικονομική Παιδεία στο Λύκειο. Στο πλαίσιο αυτό, η θεσμική διερεύνηση οργανωμένης Κατεύθυνσης Οικονομίας ήδη από τη Β Λυκείου θα μπορούσε να συμβάλει ουσιαστικά στη συστηματικότερη και πιο ολοκληρωμένη προετοιμασία των μαθητών που επιλέγουν την Οικονομία ως πεδίο προσανατολισμού.

Επιστημονική επιμέλεια:

Ευάγγελος Νικόπουλος

Εκπαιδευτικός ΠΕ80 Οικονομίας, MSc, MEd